

Pielęgniarstwo jako zawód uprawiany w przyszłości - opinia młodzieży klas maturalnych

Nursing as a profession practiced in the future - opinion of junior high school students

Monika Pierzak¹

¹Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu,
Zakład Geriatrii i Medycyny Rodzinnej

¹Jan Kochanowski University in Kielce, Faculty of Medicine and Health Sciences,
Department of Geriatrics and Family Medicine

e-mail: monikapierzak03@o2.pl

Słowa kluczowe: pielęgniarstwo, zawód, opinia

Key words: nursing, profession, opinion

Streszczenie

Wprowadzenie

Pielęgniarstwo to zawód zaufania publicznego, wymagający od adepta: poświęcenia, cierpliwości, umiejętności teoretycznych i praktycznych. Ze względu na charakter dotyczący pracy z drugim człowiekiem poddawany jest nieustanej ocenie przez społeczeństwo.

Cel Pracy

Ocena postrzegania zawodu pielęgniarki przez młodzież klas maturalnych.

Materiał i Metody

Badanie przeprowadzono w okresie od lutego do kwietnia 2016 w losowo dobranych szkołach ponadgimnazjalnych. Do badań użyto kwestionariusza ankiety własnego opracowania.

Wyniki

W badaniu wzięło udział 105 uczniów klas maturalnych, wśród nich było 77 kobiet co stanowiło 67% oraz 35 mężczyzn co stanowi 33% z ogółu przebadanej populacji. Najliczniejszą grupę stanowili dziewczętnastolatki było ich 64 co stanowi 61% ogółu badanych, oraz 41 dwudziestolatków co stanowi 39% ogół respondentów. Wyniki badań wskazują, iż młodzież uważa zawód Pielęgniarki/Pielęgniarsza za zawód godny zainteresowania; takiej odpowiedzi udzieliła ponad połowa ankietowanych 54,3%. Tylko 28,6% z respondentów uważa zawód pielęgniarki za mało atrakcyjny. Ankietowani wskazują 54 (51,4%) osoby, że nie chcieliby podjąć pracy w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza, tylko 27 (25,7%) osób z pośród badanych wyraża chęć pracy w tym w zawodzie, 24 (22,9%) osoby wstrzymały się od odpowiedzi.

Wnioski

Według młodzieży klas maturalnych zawód pielęgniarki/pielęgniarsza jest zawodem interesującym. Osoba będąca przyszłym adeptem tego zawodu powinna cechować się: poczuciem odpowiedzialności, komunikatywnością, wiedzą teoretyczną i praktyczną. Zawód pielęgniarki badanej młodzieży kojarzy się z pomocnikiem, asystentem lekarza.

Summary

Introduction

Nursing is a profession of public trust, which, because of the nature of work with another person, is subjected to constant evaluation.

Aim

Evaluation of the perception of the profession of nurse by the youth of the matura classes.

Material and methods

The study was conducted from February to April 2016 in randomly selected post-gymnasium schools. The questionnaire survey was used for the study.

Results

The study involved 105 students in the matura classes, among them 77 were women, which constituted 67% and 35 men, which is 33% of the total population studied. Nineteen were 64 of them, 61% of the total, and 41 of them, 39% of the respondents. Research shows that young people consider the profession of Nursing / Nurse to be a profession of interest to such an answer, more than half of the respondents 54.3%. Only 28.6% of respondents consider the profession of nurse to be unattractive. Respondents indicated that the majority of the high school students surveyed were 54 (51.4%) who did not want to work as a nurse / nurse, only 27 (25.7%) of the respondents expressed their willingness to work in the profession, 24 (22.9%) people abstained from the answer. The strange fact is that young people in most professions of nurses find it interesting.

Conclusions

According to junior high school students, the profession of nurse / nurse is an interesting profession. The person who is a future trainee should be qualified; Sense of responsibility, communicativeness, theoretical and practical knowledge. The profession of the nurse of the examined youth is associated with the assistant, assistant doctor.

Wstęp

Pielęgniarstwo to zawód zaufania publicznego, który ze względu na charakter pracy dotyczący bezpośredniego obcowania z drugim człowiekiem poddawany jest nieustanej ocenie przez społeczeństwo¹. Jakość a także efekty działań pielęgniarskiej pracy wpływają na kształtowanie się opinii społecznej o całej grupie zawodowej. Istotny jest także sposób postrzegania zawodu pielęgniarki, wśród ludzi młodych ze względu na podejmowanie decyzji związanych z wyborem kierunku kształcenia a także brakami w kadrze pielęgniarskiej na całym świecie. Wybór kierunku kształcenia oraz przyszłego zawodu jest bardzo istotny dla każdego z młodych ludzi, który w sposób bezpośredni będzie wpływał na jego przyszłość. Decyzja o przyszłym zawodzie powinna być wyborem świadomym, uwzględniającym zdolności, predyspozycje osobnicze a także zainteresowania danego adepta². Wybór kierunku kształcenia powinien być indywidualną decyzją podejmowaną przez młodego człowieka, nie mająca związku z wpływem osób pośrednich³. Kształcenie w zawodzie pielęgniarki i położnej realizowane jest w systemie szkolnictwa wyższego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 z późn. zm.)⁴ i ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2014 poz. 1435, ze zm.). Kształcenie w zawodzie pielęgniarki i położnej prowadzone jest przez uczelnie publiczne oraz niepubliczne na poziomie: studiów pierwszego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu licencjata pielęgniarstwa lub/i położnictwa; studiów drugiego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu magistra pielęgniarstwa lub położnictwa. Zawód pielęgniarki jest zawodem specyficznym pod wieloma względami, wiąże się przede wszystkim z gotowością niesienia pomocy innym oraz poświęceniem dla drugiego człowieka. Jest on regulowany, medyczny a także samodzielny, wymagający ciągłego, ustawicznego

¹Olejniczak, M., Kobza, J., Woźniak, J.(2009). Wybrane aspekty organizacyjno-prawne pielęgniarki i położnej w Polsce oraz bieżąca sytuacja kadrowa na tle krajów Unii Europejskiej. *Zdrowie Publiczne*, 116,s. 307–311.

² Czerniak, J., Cieśla, D. (2009). Ścieżki rozwoju zawodowego. *Mag. Pielęg. Położ.* 3,s.10–11.

³ Żychowska, R.(2009). Wizerunek polskiej pielęgniarki i położnej w mediach publicznych i prywatnych oraz w prasie zawodowej. W: *Wizerunek pielęgniarki i położnej na tle nowych wyzwań w pielęgniarstwie polskim i europejskim — konferencja międzynarodowa. Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych*, Warszawa, s. 37–47.

⁴ Ustawa o Szkolnictwie Wyższym z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 z późn. zm.)

kształcenia oraz doskonalenia. Polegający na spełnianiu ról zawodowych wyznaczonych funkcjami zawodowymi, które są wynikiem misji i celów zawodu. Pielęgniarka to osoba posiadająca wymagane kwalifikacje potwierdzone dyplomem ukończenia studiów na poziomie I lub/i II° a także prawem wykonywania zawodu. Pielęgniarka wykonuje działania wymagające umiejętności obserwacji, zdecydowanej oraz rzetelnej oceny stanu chorego, rozpoznaje; potrzeby zdrowotne, problemy pielęgnacyjne, sprawuje opiekę pielęgnacyjną w stosunku do człowieka chorego, zdrowego i jego rodziny⁵. Możliwości tak szerokiego spektrum miejsca pracy dla pielęgniarki powinny być czynnikiem zachęcającym młodych ludzi do podejmowania pracy w tym zawodzie. Niestety tak nie jest. Cały świat boryka się z problemem barku pielęgniarek. Problem związany z brakiem kadry pielęgniarskiej w Polsce oraz w krajach Unii Europejskiej związany jest z przedwczesnym odejściem z zawodu, dysfunkcjami zdrowotnymi powiązаныmi z obciążeniami psychofizycznymi a także brakiem młodych ludzi, którzy zwód pielęgniarki chcieli by wykonywać w przyszłości. Zgodnie z raportem, który został opublikowany przez Naczelną Izbę Pielęgniarek i Położnych dotyczącym wstępnej oceny zasobów kadrowych na czas od 2010 do 2020 z zawodu odeszło i wciąż odchodzi około 80814 pielęgniarek natomiast tylko 19954 podejmę pracę w zawodzie⁶.

CEL PRACY

Ocena postrzegania zawodu pielęgniarki przez młodzież klas maturalnych. Sformułowanie czynników, które wpływają na wybór pielęgniarstwa jako zawodu uprawianego w przyszłości.

MATERIAŁ I METODY

Badanie przeprowadzono w okresie od lutego do kwietnia 2016 w losowo dobranych szkołach ponadgimnazjalnych. Były to licea ogólnokształcące oraz technika o różnych profilach. Pełnoletnich uczniów poinformowano o anonimowości i celu przeprowadzonych badań. Każdy z uczniów wyraził ustną zgodę na wykonanie badania. Badaniem objęto grupę 105 uczniów z losowo dobranych szkół ponadgimnazjalnych; były to licea ogólnokształcące oraz technika o różnych profilach. Respondenci różnili się od siebie wiekiem, miejscem zamieszkania, rodzajem ukończonej szkoły, rodzajem wykształcenia rodziców, średnią ocen z klasy maturalnej. Do badań wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego. Narzędzie badawcze stanowił autorski kwestionariusz ankiety, składający się z 20 pytań zamkniętych i otwartych. Pierwsza część odnosiła się do danych socjodemograficznych, kolejno zadawane pytania dotyczyły opinii młodych ludzi na temat zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza. Uzyskane przez uczestników wyniki zostały zliczone pod względem ilościowym, a następnie zilustrowane w tabelach lub wykresach.

Główny problem badawczy w niniejszej pracy został sformułowany następująco:

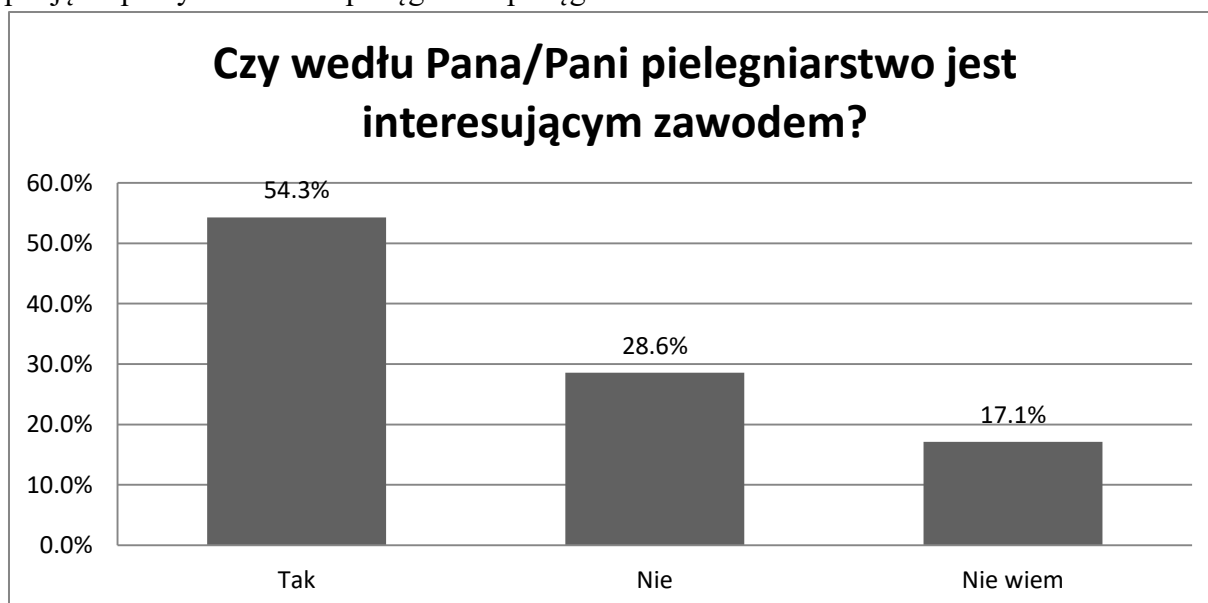
⁵ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2014 poz. 1435, ze zm.).

⁶ Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych. Wstępna ocena zasobów kadrowych pielęgniarek i położnych w Polsce w roku 2020. <http://ww.izbapiel.org.pl/attachments/article/1782/Wstepna.ocena.zasobow.kadrowych.pdf> (23.05.2017 g. 21.14)

Jakie czynniki wpływają na wybór zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza jako zawodu wykonywanego w przyszłości przez młodzież klas maturalnych .

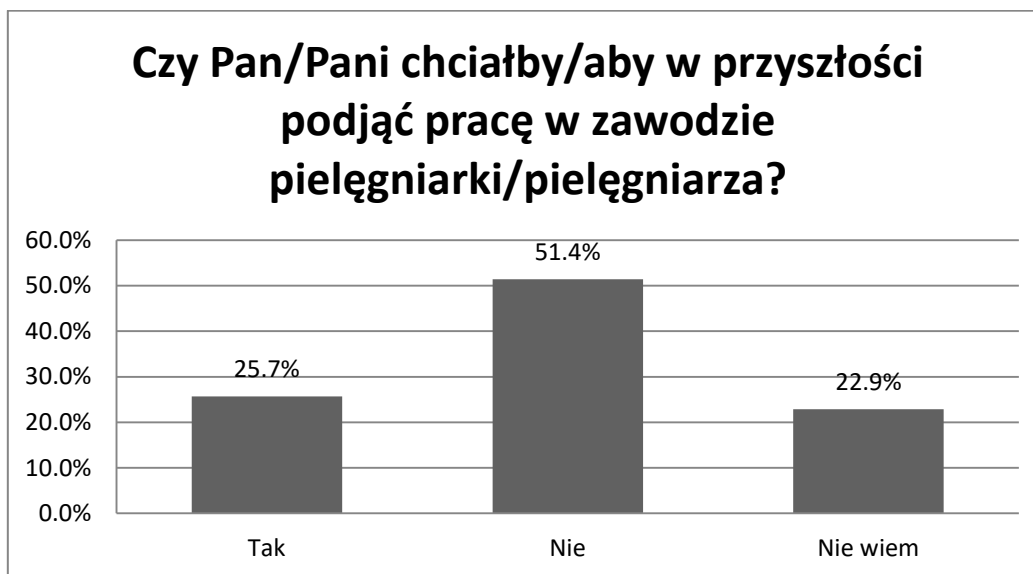
WYNIKI BADAŃ

Analiza jakościowa i ilościowa zebranego materiału pozwoliła na zrealizowanie celu. Do obliczeń statystycznych wykorzystano Office Excel 2007. Jako metodę analizy statystycznej zastosowano test X². W badaniu wzięło udział 105 uczniów klas maturalnych, wśród nich było 77 kobiet co stanowiło 67% oraz 35 mężczyzn co stanowi 33% z ogółu przebadanej populacji. Najlicniejszą grupę stanowili dziewiętnastolatki było ich 64 co stanowi 61% ogółu badanych, oraz 41 dwudziestolatków co stanowi 39% ogół respondentów. Analizując miejsce zamieszkania badanej grupy, zdecydowana większość ankietowanych deklaruje zamieszkanie na wsi bo aż 52 osoby, najmniej liczną grupę w badaniu stanowili mieszkańcy miasta do 10 tys. mieszkańców było ich 5, 29 respondentów mieszkało w mieście powyżej 10 tys. mieszkańców, 19 w mieście poniżej 10 tys. mieszkańców. Przebadani respondenci to osoby, które w większości byli absolwentami liceum ogólnokształcącego bo aż 63 (60%) osoby natomiast 42 (40%) osoby to uczniowie technikum, żadna z przebadanych osób nie udzieliła odpowiedzi „inne”. Rodzice przebadanej młodzieży mogli pochwalić się wykształceniem; wyższym, średnim, zawodowym oraz podstawowym, 18-nastu (17,1%) z rodziców posiada wykształcenie wyższe, średnie 35 (33,3%), znaczącą większość stanowią osoby z wykształceniem zawodowym aż 50 (47,6%) osób oraz z podstawowym 2 (1,9%) osoby. Na podstawie danych pozyskanych z badań wykazano iż najczęstszą średnią ocen jaką zdobyli uczniowie w klasie maturalnej była średnia ocen z przedziału 4,1-5,0 ową średnią posiadało 50 (47,6%) uczniów, pozostali mogli pochwalić się średnimi z przedziałów 5,1-6,0 średnią z tego przedziału uzyskało 5 (4,8%) osób, 40 (38,1%) osób uzyskało średnią z przedziału 3,1-4,0 oraz 10 (9,5%) osób średnią z przedziału 2,0 do 3,0. Kolejno w badaniu zadano ankietowanym pytania dotyczące czynników, które zachęcają bądź zniechęcają do podjęcia pracy w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza.

Rysunek 1. Czy według Pana/Pani pielęgniarstwo jest interesującym zawodem?

Wyniki badań wskazują, iż młodzież uważa zawód Pielęgniarki/Pielęgniacza za zawód godny zainteresowania. Odpowiedzi udzieliło ponad połowa ankietowanych 54,3%. Tylko 28,6% z respondentów uważa zawód pielęgniarki za mało atrakcyjny.

Rysunek 2. Czy Pan/ Pani chciał/aby podjąć naukę a w przyszłości pracę w zawodzie pielęgniarki/pielęgniacza ?

Wyniki badań wskazują, że większość z przebadanych licealistów bo aż 54 (51,4%) osoby nie chciałoby podjąć pracy w zawodzie pielęgniarki/pielęgniacza, tylko 27 (25,7%) osób spośród ankietowanych wyraża chęć pracy w tym w zawodzie, 24 (22,9%) osoby wstrzymały się od odpowiedzi. Dostyc zaskakującym faktem jest to, iż młodzież w większości zawód pielęgniarki uważa za interesujący. Zgodnie z wynikami tylko nieliczny odsetek 25,7% z respondentów chce wykonywać zawód w przyszłości.

Tabela 1. Według Pan/Pani zawód pielęgniarki/pielęgniacza wiąże się z....?

Według Pan/Pani zawód pielęgniarki/pielęgniacza wiąże się z....?	Liczba przebadanych	
	n	%
Niesieniem pomocy innym ludziom	63	38,7%
Trudną i ciężką pracą wymagającą wiedzy merytorycznej i kondycji fizycznej	32	19,6%
Czystą pracą	6	3,7%
Pracowitością	12	7,4%
Empatią	10	6,1%
Życzliwością	8	4,9%
Profesjonalizmem	14	8,6%
Poświęceniem dla pacjenta	6	3,7%
Brudną pracą	12	7,4%
<u>Razem</u>	163	100,00%

Analizując wyniki badań pytania dotyczącego z czym wiąże się zawód pielęgniarki stwierdza się że aż 63 (38,7%) osoby udzieliły odpowiedzi, że pielęgniarstwo jest zawodem

kojarzącym się z niesieniem pomocy innym ludziom, 12 (7,4%) osobom zawód pielęgniarki kojarzy się z brudną pracą.

Tabela 2. Czy zawód pielęgniarki/pielęgniarsza jest zawodem cieszącym się prestiżem w Polsce?

Czy zawód pielęgniarki/pielęgniarsza jest zawodem cieszącym się prestiżem w Polsce?	Liczba przebadanych osób	
	n	%
Bardzo dużym	1	1,0%
Dużym	34	32,4%
Małym	60	57,1%
Żadnym	10	9,5%
Razem	105	100,00%

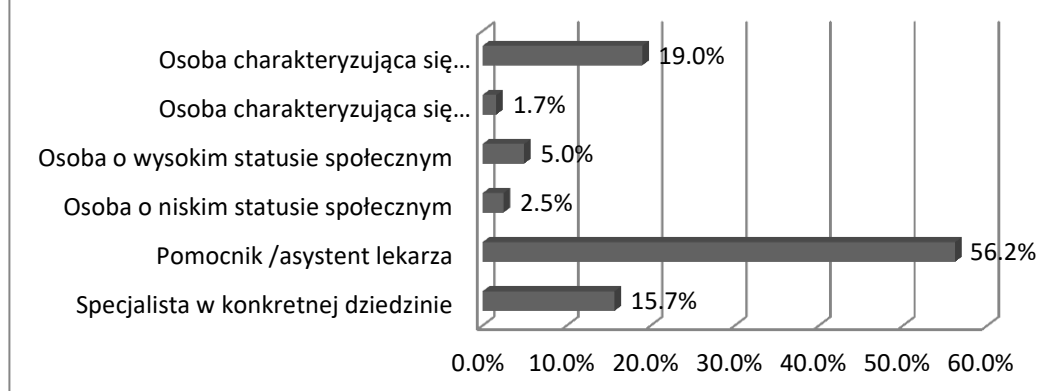
Według badanych respondentów zawód Pielęgniarki/Pielęgniarsza cieszy się małym prestiżem takiej odpowiedzi udzieliła ponad połowa przebadanych licealistów 60 (57,1%) osób tylko 1% przebadanych osób wskazał odpowiedź że pielęgniarstwo jest równoznaczne z prestiżem.

Tabela 3. Według Pana/Pani dobra i wzorowa pielęgniarka to taka, która charakteryzuje się?

Według Pana/Pani dobra i wzorowa pielęgniarka to taka, która charakteryzuje się?	Liczba przebadanych osób	
	n	%
Poczuciem odpowiedzialności	37	21,6%
Komunikatywnością	34	19,9%
Wiedzą teoretyczną i praktyczną	36	21,1%
Otwartością	10	5,8%
Decyzyjnością	12	7,0%
Zaradnością	8	4,7%
Zdecydowaniem w podejmowaniu decyzji	12	7,0%
Zręcznością manualną	10	5,8%
Asertywnością	4	2,3%
Inteligencją	0	0,0%
Wszystkie odpowiedzi	8	4,7%
Razem	171	100,0%

Według ankietowanych „dobra i wzorowa „ pielęgniarka to tak, która charakteryzuje się przede wszystkim poczuciem odpowiedzialności, komunikatywnością oraz wiedzą teoretyczną i praktyczną .

Według Pana/Pani najbardziej charakterystycznym określeniem dla pielęgniarki/pielęgniara w Polsce jest?

Rysunek 3. Według Pana/pani najbardziej charakterystycznym określeniem dla pielęgniarki/pielęgniara w Polsce jest?

Wyniki badań wskazują , że 68 osób (56,2%) uważa , że zawód pielęgniarki/pielęgniara jest zawodem kojarzącym się z określeniem „asystent/pomocnik lekarza. Tylko 19 (15,7%) osób , spośród badanej populacji wskazało, że jest to specjalista w danej dziedzinie.

Tabela 4. Co zachęca Panią/Pana do podjęcia nauki w zawodzie pielęgniarki/pielęgniara.

Co zachęca Pana/Panią do podjęcia nauki w zawodzie pielęgniarki/pielęgniara?	Liczba przebadanych respondentów	
	n	%
Prestiż społeczny	14	11,8%
Możliwość pracy zespołowej	12	10,1%
Tradycje rodzinne	8	6,7%
Stabilność zatrudnienia	6	5,0%
Samodzielność zawodowa	4	3,4%
Wynagrodzenie	4	3,4%
Atrakcyjność wykonywanych obowiązków	2	1,7%
Predyspozycje osobnicze	10	8,4%
Chęć niesienia pomocy innym ludziom	24	20,2%
Chęć bycia potrzebnym innym ludziom	18	15,1%
Obowiązek stałego i ustawicznego kształcenia	2	1,7%
Brak możliwości studiowania na kierunku lekarskim	15	12,6%

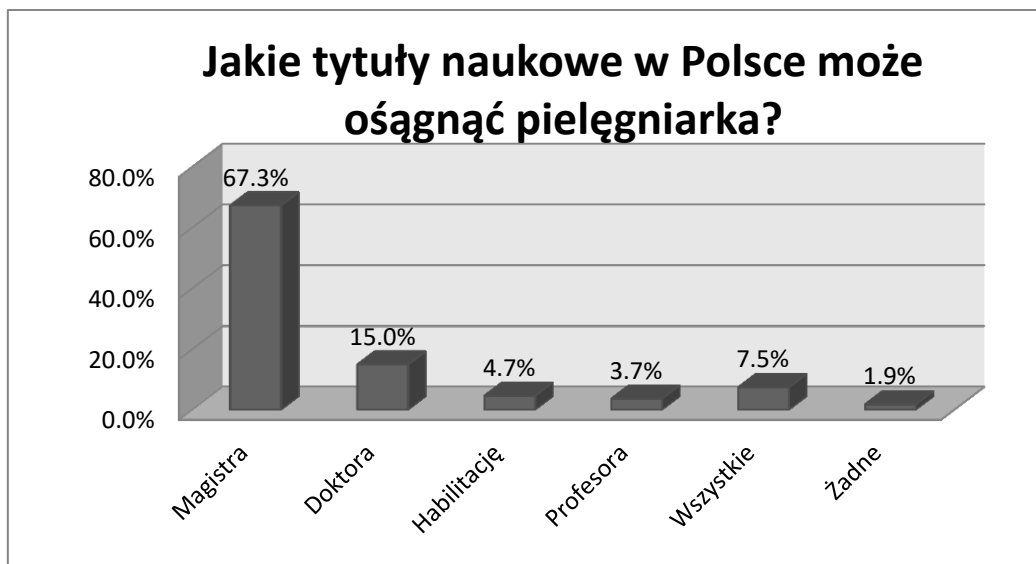
Z wyników badań wynika, iż osoby noszące się z zamiarem podjęcia pracy zawodowej w zawodzie pielęgniarki głównie kierują się; chęcią niesienia pomocy innym ludziom, chęcią

bycia potrzebnym, 15 osób wskazało iż pielęgniarstwo wybierze wówczas gdy nie dostanie się na kierunek lekarski.

Tabela 5. Według Pana/Pani co należy do obowiązków zawodowych pielęgniarki/pielęgniacza?

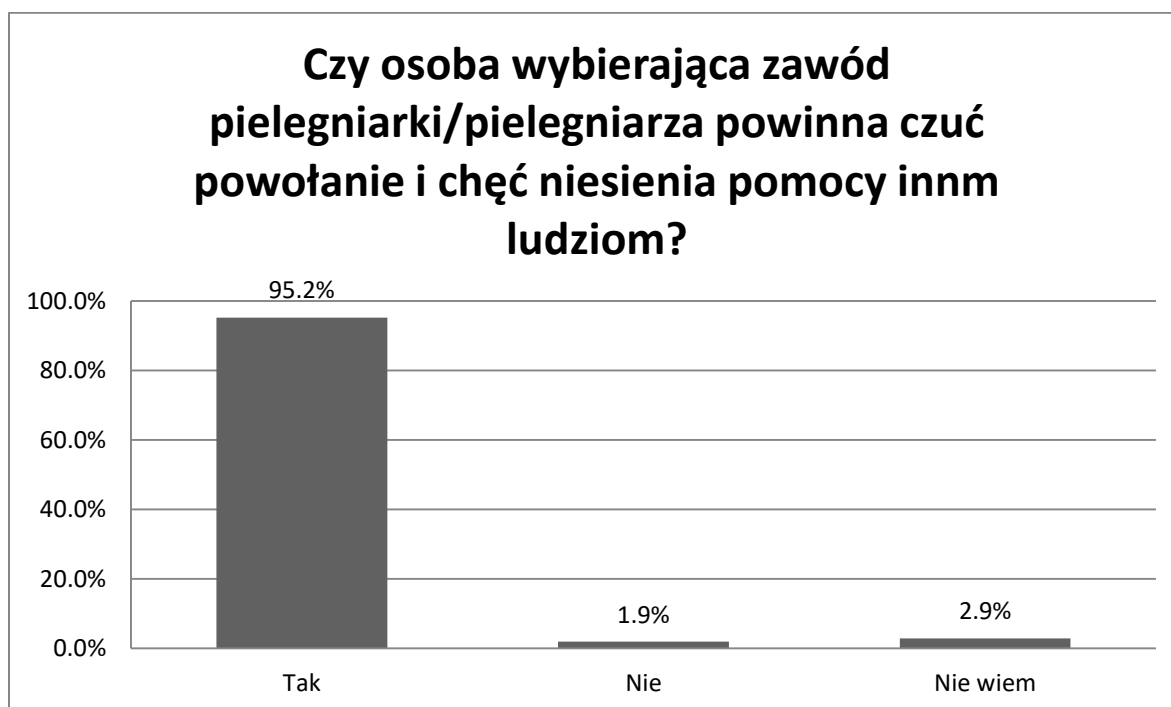
Według Pana/Pani co należy do obowiązków pielęgniarki/pielęgniacza?	Liczba respondentów biorących udział w badaniu	
	n	%
Iniekcje	30	15,2%
Podaż leków	43	21,8%
Opieka nad chorymi, obejmująca toaletę ciała	37	18,8%
Asystowanie lekarzowi	23	11,7%
Pomiar parametrów życiowych: RR, TA, ODDECH itp.	18	9,1%
Wypełnianie dokumentacji medycznej w formie papierowej i elektronicznej.	18	9,1%
Pobieranie krwi na zlecenie lekarza	18	9,1%
Edukacja chorego i wsparcie psychiczne	2	1,0%
Inne	8	4,1%
Razem	197	100%

Zgodnie z wynikami badań większość z młodych ludzi uważa, że do obowiązków zawodowych pielęgniarki należy; podawanie leków 21,8% (43) osób tylko dwie osoby wskazały iż pielęgniarka powinna edukować oraz wspierać chorego.

Rysunek 4. Jakie tytuły naukowe w Polsce może osiągnąć pielęgniarka?

Ankietowani wskazali że, pielęgniarka może uzyskać tytuł magistra takiej odpowiedzi udzieliło aż 67,3%.

Rysunek 5. Czy osoba wybierająca zawód pielęgniarstwa powinna czuć powołanie i chęć niesienia pomocy innym ludziom?

Z przeprowadzonych badań wynika, że każda osoba wybierająca zawód pielęgniarstwa, według ankietowanych powinna czuć powołanie i chęć niesienia pomocy innym.

Tabela 6. Jakie czynniki zniechęcają do podjęcia zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza w Polsce?

Jakie czynniki zniechęcają do podjęcia zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza w Polsce?	Liczba przebadanych respondentów	
	n	%
Niskie wynagrodzenie	89	58,6%
Nadmiar pracy	15	9,9%
Zbyt mała obsada personelu pielęgniarskiego na oddziale	10	6,6%
Postrzeganie zawodu jako zawodu służalczego w stosunku do zawodu lekarza	13	8,6%
Roszczeniowość rodzin i pacjentów	5	3,3%
Zbyt duża odpowiedzialność za życie i zdrowie chorego	20	13,2%
Razem	152	

Z przeprowadzonych badań wynika, że najistotniejszym powodem braku kadry pielęgniarskiej i adeptów tego zawodu jest niskie wynagrodzenie, takiej odpowiedzi udzieliło 89 (58,6%) osób.

1. Istnieje związek pomiędzy wysokością wynagrodzenia pielęgniarek w Polsce a decyzją o wyborze zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza przez młodzież klas maturalnych.

Testowanie hipotezy oparto o wskazania odnoszące się do dwóch pytań: Czy Pan/Pani chce podjąć pracę w zawodzie pielęgniarki? Czy wynagrodzenie zachęca bądź zniechęca do podjęcia pracy w zawodzie pielęgniarki? (odpowiedni: wskazanie wynagrodzeń jako czynnika motywującego do kontynuowania nauki w zawodzie pielęgniarki oraz wynagrodzenia jako czynnik zniechęcający do pracy w zawodzie pielęgniarki). Wynik testu dla pytania przedstawiono jest poniżej.

Tabela 7. Wynagrodzenie zachęca do podjęcia pracy w zawodzie pielęgniarki.

Tabela krzyżowa				
		Wynagrodzenie zachęca do podjęcia pracy w zawodzie pielęgniarki		Ogółem
		0	1	
Czy Pan/Pani chce podjąć pracę w zawodzie pielęgniarki.	1	25	2	27
	2	52	2	54
	3	24	0	24
Ogółem		101	4	105

Tabela 8. Wynagrodzenie zachęca do podjęcia pracy w zawodzie pielęgniarki.

Testy Chi-kwadrat			
	Wartość	Df	Istotność asymptotyczna (dwustronna)
Chi-kwadrat Pearsona	1,906	2	,386
Iloraz wiarygodności	2,620	2	,270
Test związku liniowego	1,888	1	,169
N Ważnych obserwacji	105		

Wynik testu jednoznacznie wskazuje na brak podstaw do odrzucenia hipotezy zerowej. Oznacza to, iż wynagrodzenia nie stanowią czynnika determinującego chęć nauki w zawodzie pielęgniarki. Kolejny test odnosi się do wynagrodzeń w roli czynnika zniechęcającego do pracy w zawodzie pielęgniarki.

Tabela 9. Wynagrodzenie zniechęca do podjęcia pracy w zawodzie pielęgniarki.

Tabela krzyżowa				
		Wynagrodzenie zniechęca do podjęcia pracy w zawodzie pielęgniarki.		Ogółem
		0	1	
Czy Pan/Pani chce podjąć pracę w zawodzie pielęgniarki?	1	3	24	27
	2	12	42	54
	3	2	22	24
Ogółem		17	88	105

Tabela 10. Wynagrodzenie zniechęca do podjęcia pracy w zawodzie pielęgniarki.

Testy Chi-kwadrat			
	Wartość	Df	Istotność asymptotyczna (dwustronna)
Chi-kwadrat Pearsona	3,053	2	,217
Iloraz wiarygodności	3,178	2	,204
Test związku liniowego	,038	1	,846
N Ważnych obserwacji	105		

Ponownie brak jest podstaw do odrzucenia hipotezy zerowej – zmienne są niezależne. Oznacza to, iż należy odrzucić prawdziwość postawionej hipotezy – nie istnieje związek pomiędzy wysokością wynagrodzenia pielęgniarek w Polsce a decyzją o wyborze zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza przez młodzież klas maturalnych.

2. Istnieje związek pomiędzy decyzją o wyborze zawodu pielęgniarki/pielęgniacza przez młodzież klas maturalnych a prestiżem zawodu pielęgniarskiego w Polsce.

Zależność będzie dotyczyła odpowiedzi na pytania: Czy Pan/Pani chce podjąć pracę w zawodzie pielęgniarki/pielęgniacza? Czy zawód pielęgniarki cieszy się prestiżem w Polsce? Wyniki testu przedstawiono poniżej.

Tabela 11. Czy Pan/Pani chce podjąć pracę w zawodzie pielęgniarki/pielęgniacza? Czy zawód pielęgniarki cieszy się prestiżem w Polsce?

Tabela krzyżowa						
Czy Pan/Pani chce podjąć pracę w zawodzie pielęgniarki/pielęgniacza? Czy zawód pielęgniarki cieszy się prestiżem w Polsce?						
		Czy zawód pielęgniarki cieszy się prestiżem?				Ogółem
		1,00	2,00	3,00	4,00	
Czy Pan/Pani chce podjąć pracę w zawodzie pielęgniarki?	1	1	10	16	0	27
	2	0	12	34	8	54
	3	0	12	10	2	24
Ogółem		1	34	60	10	105

Tabela 12. Czy Pan/Pani chce podjąć pracę w zawodzie pielęgniarki/pielęgniacza? Czy zawód pielęgniarki cieszy się prestiżem w Polsce?

Testy Chi-kwadrat			
	Wartość	Df	Istotność asymptotyczna (dwustronna)
Chi-kwadrat Pearsona	12,633	6	,049
Iloraz wiarygodności	14,772	6	,022
Test związku liniowego	,078	1	,780
N Ważnych obserwacji	105		

Wynik testu wskazuje na konieczność odrzucenia hipotezy zerowej – oznacza to, iż zmienne dotyczące odbioru zawodu pielęgniarskiego jako prestiżowego istotnie statystycznie wpływają na chęć nauki i podjęcia zawodu w przyszłości. Nie ma więc podstaw do odrzucenia prawdziwości postawionej hipotezy – istnieje związek pomiędzy decyzją o wyborze zawodu pielęgniarki/pielęgniacza przez młodzież klas maturalnych a prestiżem zawodu pielęgniarskiego w Polsce.

DYSKUSJA

Zgodnie z ustawą z dnia 15.07.2011 roku rozdział 2 art. 4 o zawodzie pielęgniarki i położnej wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na: rozpoznawaniu warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz medycznych czynności ratunkowych, realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji, orzekaniu o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, nauczanie zawodu pielęgniarki lub położnej oraz wykonywanie pracy na rzecz doskonalenia zawodowego pielęgniarek lub położnych edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie pielęgniarstwa, kierowanie i zarządzanie zespołami pielęgniarek lub położnych, zatrudnienie w podmiocie leczniczym na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej, zatrudnienie w podmiotach zobowiązanych do finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) lub urzędach te podmioty obsługujących, w ramach którego wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej, zatrudnienie w organach administracji publicznej, których zakres działania obejmuje nadzór nad ochroną zdrowia, pełnienie służby na stanowiskach służbowych w Inspektoracie Wojskowej Służby Zdrowia i innych jednostkach organizacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, na których wykonuje się czynności związane z ochroną zdrowia i opieką zdrowotną, pełnienie służby na stanowiskach służbowych w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej i innych stanowiskach Służby Więziennej, na których wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem, organizowaniem i nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej przez podmiot leczniczy dla osób pozbawionych wolności, zatrudnienie w domach pomocy społecznej określonych w przepisach o pomocy społecznej, z uwzględnieniem uprawnień zawodowych pielęgniarki określonych w ustawie, zatrudnienie na stanowisku pielęgniarki w żłobku lub klubie dziecięcym, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235, Nr 131, poz. 764 i Nr 171, poz. 1016), sprawowanie funkcji z wyboru w organach samorządu pielęgniarek i położnych lub wykonywanie pracy na rzecz samorządu, powołanie do pełnienia z wyboru funkcji związkowej poza zakładem pracy pielęgniarki, jeżeli z wyboru wynika obowiązek wykonywania tej funkcji w charakterze pracownika, albo pełnienie funkcji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej, jeżeli z pełnieniem tej funkcji jest związane zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy^{7,8,9}. Pomimo

⁷ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2014 poz. 1435, ze zm.).

tak szerokich możliwości rozwoju oraz wyboru miejsca pracy w zawodzie pielęgniarki, wciąż brakuje kadry pielęgniarskiej. Problem ten coraz dotkliwiej dotyczy Polski. Poszczególne szpitale zamykają oddziały ze względu na brak personelu pielęgniarskiego. Dlaczego tak się dzieje? Z analizy zgromadzonych wyników badań wynika, iż nieliczna grupa respondentów spośród badanych osób wyraża chęć kształcenia się w tym zawodzie a kolejno podjęcia pracy. Wyniki badań wskazują, że większość z przebadanych licealistów bo aż 54 (51,4%) osoby nie chce podjąć pracy w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza, tylko 27 (25,7%) osób spośród ankietowanych wyraża chęć pracy w tym w zawodzie, 24 (22,9%) osoby wstrzymały się od odpowiedzi. Dosyć dziwnym faktem jest to, iż młodzież w większości zawód pielęgniarki uważa za interesujący. Zgodnie z wynikami tylko nieliczny odsetek 25,7% z respondentów chce wykonywać zawód w przyszłości. Podobne wyniki badań przedstawiła w swoim opracowaniu Mędrzycka -Dąbrowska i współautorzy. Zdecydowana większość osób zapytana o to czy myślała o zawodzie pielęgniarki jako o swoim przyszłym odpowiedziała jednoznacznie, że „nie”¹⁰. Z przeprowadzonych badań wynika, że każda osoba wybierająca zawód pielęgniarki/pielęgniarsza, według ankietowanych powinna czuć powołania i chęć niesienia pomocy innym takiej odpowiedzi udzieliło 95,2% ogółu badanej populacji tylko 1,9% powiedziało że nie. Podobne badania przeprowadził Wójcik. Wykazały one że, u ponad 75% z respondentów praca pielęgniarki kojarzy się z bycia potrzebnym¹¹. W badaniach Mędrzyckiej- Dąbrowskiej 85% ankietowanych uważa, iż pielęgniarka to przede wszystkim osoba niosąca pomoc innym ludziom⁷. W badaniach własnych respondenci wskazali, że zawód Pielęgniarki/Pielęgniarsza cieszy się małym prestiżem takiej odpowiedzi udzieliła ponad połowa przebadanych licealistów 60 (57,1%) osób tylko 1% przebadanych osób wskazał odpowiedz że pielęgniarsztwo cieszy się wysokim prestiżem. W 2009 CBOS wydało raport, z którego wynikało iż zawód pielęgniarki zajmuje czwarte miejsce z pośród 33 zawodów w hierarchii prestiżu zawodowego i jest na tej samej pozycji co zawód górnika¹². Wyniki badań własnych różnią się od wyników z raportu CBOS jest to związane z faktem, iż badana populacja w badaniach własnych to osoby młode, które swoją wiedzę ukształtowały na, mediach, natomiast w raporcie CBSO badana jest opinia całego społeczeństwa. 77-78% społeczeństwa polskiego darzy pielęgniarki sympatią i uważa ten zawód za zawód o wysokim prestiżu. Według ankietowanych „dobra i wzorowa „pielęgniarka to tak, która charakteryzuje się przede wszystkim poczuciem odpowiedzialności, komunikatywnością oraz wiedzą teoretyczną i praktyczną, tylko 4 (2,43%) osoby spośród ankietowanych wskazało, iż dobrą pielęgniarkę powinna wyróżniać asertywność. Kapał i współautorzy w swoich badaniach wskazali, iż dobra pielęgniarka to taka, która charakteryzuje się; zdolnościami manualnymi, gotowością oraz umiejętnościami przekazywania informacji medycznych,

⁸ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.).

⁹ Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235, Nr 131, poz. 764 i Nr 171, poz. 1016).

¹⁰ Mędrzycka-Dąbrowska, W., Bąkowska, G., Kwiecień –Jaguś, K., Gaworowska- Krzemińska, A. (2012). Postrzeganie zawodu pielęgniarki przez młodzież szkół ponadgimnazjalnych jako wybór przyszłego zawodu-doniesienia wstępne. *Via Medica*, 20(2).

¹¹ Wójcik, D. Motywy wyboru szkoły i zawodu. (1998). *Biuletyn Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych* 6(6).

¹² http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2009/K_026_09.PDF. (23.05.2017)

życzliwości oraz troskliwością¹³. Przeprowadzenie badań własnych miało na celu wyłonienie czynników, które wpływają na wybór pielęgniarstwa jako przyszłego kierunku kształcenie wśród osób w klasie maturalnej. Z wyników badań można stwierdzić, iż osoby noszące się z zamiarem podjęcia pracy zawodowej w zawodzie pielęgniarki głównie kierują się; chęcią niesienia pomocy innym ludziom 24 (20,2%), chęcią bycia potrzebnym innym ludziom 18 (15,1%), możliwością pracy zespołowej 12 (10,1%) oraz 15 (12,1%) osób z ankietowanych wskazało iż pielęgniarstwo wybierze wówczas gdy nie dostanie się na kierunek lekarski. Z badań wynika, że wśród polskiej młodzieży jest mało chętnych osób na przyszłych adeptów zawodu pielęgniarki. Problemy, z którymi już w dniu dzisiejszym borykają się polskie szpitale a także wyniki przeprowadzonych badań powinny nasunąć refleksje każdemu z nas. Niskie wynagrodzenie, specyfika pracy, stres, obciążenie psychofizyczne nie są czynnikami, które nie przemawiają do młodych ludzi. Dlatego to przed nami Polakami dbającymi o własny interes stoi wyzwanie polegające na uatrakcyjnieniu zawodu pielęgniarki.

WNIOSKI

1. Według młodzieży klas maturalnych zawód pielęgniarki/pielęgniarsza jest zawodem interesującym. Osoba będąca przyszłym adeptem tego zawodu powinna cechować się; poczuciem odpowiedzialności, komunikatywnością, wiedzą teoretyczną i praktyczną.
2. Zawód pielęgniarki badanej młodzieży kojarzy się z pomocnikiem, asystentem lekarza.
3. Do wykonywania zawodu pielęgniarki zachęca chęć niesienia pomocy innym ludziom oraz chęć bycia potrzebnym.
4. Czynnikiem zniechęcającym do podjęcia kształcenia w zawodzie pielęgniarki jest niskie wynagrodzenie, nadmiar obowiązków, zbyt mała obsada kadrowa.
5. Prestiż zawodu pielęgniarki oceniany jest przez badanych respondentów na poziomie niskiego.

PIŚMIENNICTWO

1. Olejniczak, M., Kobza, J., Woźniak, J.(2009). Wybrane aspekty organizacyjno-prawne pielęgniarki i położnej w Polsce oraz bieżąca sytuacja kadrowa na tle krajów Unii Europejskiej. *Zdrowie Publiczne*; 116,s. 307–311.
2. Czerniak, J., Cieśla, D. (2009). Ścieżki rozwoju zawodowego. *Mag. Pielęg. Położ.* 3,s. 10–11.
3. Żychowska, R.(2009). Wizerunek polskiej pielęgniarki i położnej w mediach publicznych i prywatnych oraz w prasie zawodowej. W: *Wizerunek pielęgniarki i położnej na tle nowych wyzwań w pielęgniarstwie polskim i europejskim — konferencja międzynarodowa. Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych, Warszawa, s. 37–47.*
4. Ustawa o Szkolnictwie Wyższym z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2014 poz. 1435, ze zm.).

¹³ Kapała,W.,Chudziński,S., Rycza,S. (2010). Oczekiwania pacjentów hospitalizowanych na oddziałach zabiegowych wobec personelu pielęgniarskiego. *Pielęgniarstwo Chirurgii Angiologicznej*, 1.

6. Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych. Wstępna ocena zasobów kadrowych pielęgniarek i położnych w Polsce w roku 2020. <http://www.izbapiel.org.pl/attachments/article/1782/Wstepna.ocena.zasobow.kadrowych.pdf> (23.05.2017 g. 21.14)
7. Mędzycka-Dąbrowska, W., Bąkowska, G., Kwiecień –Jaguś, K., Gaworowska-Krzemińska, A. (2012). Postrzeganie zawodu pielęgniarki przez młodzież szkół ponadgimnazjalnych jako wybór przyszłego zawodu-doniesienia wstępne. *Via Medica*,20(2).
8. Wójcik, D. Motywy wyboru szkoły i zawodu. (1998). *Biuletyn Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych* 6(6).
9. http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2009/K_026_09.PDF. (23.05.2017)
10. Kapała, W., Chudziński, S., Rycza, S. (2010). Oczekiwania pacjentów hospitalizowanych na oddziałach zabiegowych wobec personelu pielęgniarskiego. *Pielęgniarstwo Chirurgii Angiologicznej*,1.